

VÄND OM MIN LÄNGTAN

Pedagogiskt material

EN INTRODUKTION TILL TEATERFORMEN MUSIKAL

TEATERPEDAGOG: Anna Moberg

TEXTER: Anna Moberg, Isa Lindgren-Backman, Filip Ohls, Kristian Snellman

FOTO: Frank Unger

LAYOUT: Yoanna Rönqvist

ANSVARIG UTGIVARE: Ann-Luise Bertell

WASA TEATER
LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS

INNEHÅLL

INTRODUKTION TILL TEATERFORMEN MUSIKAL

	•
<u>Välkommen till musicalens medryckande & berörande värld!</u>	4
<u>Vad kännetecknar en musical?</u>	5
<u>Musikhistoria på en 1,5 minuter</u>	6
<u>Kända musikaler Uppgift 1</u>	7
<u>Musiken berättar Uppgift 2</u>	8
<u>Känslor och minnen Uppgift 3</u>	9

VÄND OM MIN LÄNGTAN

	•
<u>En ny nordisk musical</u>	10
Marias Släkträd	.
<u>Synopsis</u>	11

EN MUSIKAL BLIR TILL

	•
<u>Upphovspersoner</u>	12
<u>Det konstnärliga teamet</u>	13
<u>Skådespelare</u>	14
<u>Orkestern</u>	15
<u>Ännu mera musical</u>	16

VÄLKOMMEN TILL MUSIKALERNAS MEDRYCKANDE & BERÖRANDE VÄRLD!

Hösten 2023 är det världspremiär för den nyskrivna musikalen Vänd om min längtan på Wasa Teater!

Ett utmärkt tillfälle att bekanta sig med teaterformen musikal.

Musikaler är kända för att innehålla starka berättelser som behandlar universella teman som kärlek, förlust, hopp och övervinnande. De utforskar ofta drömmar, önskningar och strävan efter något större. Genom sina berättelser kan musikaler inspirera oss att följa våra egna drömmar och ambitioner, uppmärksamma oss på olikheter och orättvisor, belysa fenomen och livsöden eller bara få oss att glömma verkligheten för en stund.

I det här materialet hittar ni en introduktion till musikaler och en presentation av musikalen Vänd om min längtan. Studiematerial är utarbetat tillsammans med Musikteater i Österbotten. Det här materialet kan användas så som det är av både elever och lärare. Här hittar ni lättillgänglig fakta, roliga övningar och workshopserbjudanden som ytterligare kan fördjupa teaterupplevelsen. Det är möjligt att klicka sig vidare från innehållsförteckningen till sidan du vill besöka. På varje sida, upp i högra hörnet, finns det också en länk som tar dig tillbaka till innehållsförteckningen.

VAD KÄNNETECKNAR EN MUSIKAL?

- 1.** Musikal är en form av teater som kombinerar skådespeleri, sång, dans och musik för att berätta en historia.
- 2.** Musikaler har en berättelse eller en handling som följs genom hela föreställningen. Handlingen kan vara baserad på en bok, film, verklig händelse eller en helt ny idé.
- 3.** Musikaler har olika karaktärer med olika personligheter, mål och konflikter som driver handlingen framåt.
- 4.** Musiken i en musical används för att förstärka och förmedla känslor och handling. Sångerna kan variera från solon till ensemble-nummer och används ofta för att uttrycka karaktärernas tankar och känslor.
- 5.** Dans används för att förstärka berättelsen och skapa visuellt intressanta scener. Dansnumren kan vara små eller stora och är en viktig del av många musikaler.
- 6.** Musiken blandas ofta med talad dialog för att föra handlingen framåt och utveckla karaktärerna.
- 7.** Musikaler har ofta imponerande scenografi och kostymer för att skapa den rätta atmosfären och transportera publiken till olika platser och tidsperioder.
- 8.** Det är vanligt att en liveorkester eller musikgrupp utför musiken i en musical och ger den en levande känsla.

MUSIKALHISTORIA PÅ 1,5 MINUTER

Redan de gamla grekerna...

Att kombinera musik och skådespel är något vi har gjort sedan långt tillbaka i tiden. Redan i antikens Grekland framfördes pjäser med musik och sång. Under 1500-talet blev det återigen populärt i Italien bland de kringresande Commedia dell'arte sällskapen. På 1600 och 1700-talet blev operan och senare operetten populär, vilket lade grunden för vad musikal är idag.

Idag kopplar vi musikaler till en uppsättning som innehåller både dramatik, skådespel, sång och dans. Den här typen av teaterform började utvecklas i mitten på 1800-talet. Tidigare hade föreställningar innehållit både sång och dans, men innehållet hade varit mer blandat. I och med den nya utvecklingen blandades allt samman i en enda historia.

Den moderna västerländska musikalen fick sitt stora genombrott i början av 1900-talet då nya musikaler producerades och teatergatan Broadway öppnades i New York. På den här tiden kallades uppsättningarna för "musical comedy" eftersom de hade komiska inslag. Därifrån härstammar också själva ordet musikal!

Under 1920 och 1930 talet blev musikalfilmerna omåttligt populära och lockade stora folkmassor till biosalongerna, vilket gav upphov till en ökad popularitet för musikaler även på teatrarna. De följande årtiondena blev musikalernas guldålder och flera av de mest populära musikalerna såg dagens ljus, som t.ex. West Side Story och The Sound Of Music. Guldåldern anses ha tagit slut när musikalen Hair fick sin premiär på Broadway på 1960-talet. Nu uppstod rockmusikaler och nya genren. Senare under 80-talet skapades också s.k. megamusikaler som t.ex. Les Misérables och The Phantom Of The Opera.

Disney har under de senaste åren blivit en stor musikalproducent på Broadway i New York och West End i London, där de iscensätter musikaler baserat på filmerna Skönheten och Odjuret, Den lilla Sjöjungfrun, Aladdin, Frozen och Lejonkungen, för att nämna några.

Nutidens musikalkultur är mångfaldig och spänner över olika genrer och teman, med framstående uppsättningar som utforskar aktuella ämnen och samhällsfrågor, som t.ex. Book Of Mormon, next to normal, (denna stavas enligt tradition med små bokstäver), Wicked och Hamilton. Musiken lever vidare som en kraftfull katalysator för kreativitet och uttryck, och musikalen fortsätter att förnya sig och locka en bred och hängiven publik runt om i världen.

KÄNDA MUSIKALER

Musikaler blir ofta populära på grund av deras förmåga att kombinera olika konstformer för att skapa en känslomässig och spektakulär upplevelse.

Denna blandning av konstformer tilltalar en bred publik och erbjuder underhållning som rör människors känslor på ett minnesvärt sätt. Musikaler kan vara av olika genrer, så som t.ex. komedi, drama, romantik och fantasy

och har blivit en viktig del av teater- och underhållningsvärlden. Musikaler kan också ha en betydande kulturell påverkan. De kan belysa viktiga samhällsfrågor, sprida budskap och påverka samhället genom konst och underhållning. Många musikaler har också en tidlös kvalitet och kan uppföras igen och igen år efter år, vilket gör att de upprätthåller sin popularitet.

UPPGIFT 1 (30min)

Här nedanför hittar ni länkar till några kända musikaler.

Lyssna på dem tillsammans eller i mindre grupper. Vad väcker de för tankar?

Vilka genrer tillhör de olika musicalerna? Vilken musical skulle ni vilja se mera av? Diskutera tillsammans.

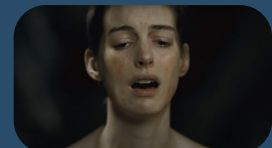
PHANTOM OF THE OPERA

<https://www.youtube.com/watch?v=EGb4hj-EXt0>

LES MISÉRABLES

https://www.youtube.com/watch?v=uJJXiB5i_q0

GREASE

<https://www.youtube.com/watch?v=ZW0DfsCzfq4>

SOUND OF MUSIC

<https://www.youtube.com/watch?v=2G6dd7ikrXs>

HAMILTON

<https://www.youtube.com/watch?v=KAnVd7Fxb0g>

BEETLEJUICE

<https://www.youtube.com/watch?v=QMrt9demNeA>

MUSIKEN BERÄTTAR...

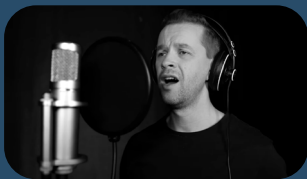
I musikalerna för sångerna ofta handlingen vidare som en naturlig del av berättelsen. Sångerna ger en inblick i karaktärernas tankar och känslor, och den drivs av deras mål och konflikter. Sångtexten kan vara direkt och berätta exakt vad karaktärerna tänker och känner, eller så kan den vara mer symbolisk och metaforisk, vilket ger utrymme för tolkning och reflektion.

Genom musiken kan vi fördjupa vår förståelse för karaktärerna och deras handlingar. Vi kan känna med dem, glädjas med dem och sörja med dem. Musiken hjälper oss att uppleva deras resa på ett kraftfullt sätt och skapar en stark koppling mellan publiken och de på scenen.

UPPGIFT 2 (15min)

Här nedanför finns två låtar från musikalen Vänd om min längtan. Lyssna på dem tillsammans. Beskriv personen som sjunger, hurudan är hen, vad vill hen? Hur används musiken för att beskriva karaktärernas känslor och mål. Vad säger musiken om dem? Hur påverkar sångerna era känslor? Diskutera tillsammans eller i mindre grupper.

SKUGGAN AV DEN JAG ÄR -
med Markus Lyttis ur musikalen Vänd om min längtan. -
YouTube

Vänd om min längtan - YouTube

KÄNSLOR OCH MINNEN

En stor orsak till att musiker är så populära och medryckande är för att de lyckas beröra oss genom musiken och sången. Musik har en kraftfull förmåga att väcka känslor. Då vi lyssnar på musik aktiveras olika områden i vår hjärna, bland annat de områden som är ansvariga för att bearbeta känslor och minnen. Dessutom kan musik associeras med personliga minnen och erfarenheter. När vi hör en låt som påminner oss om en speciell tid i vårt liv, kan vi omedelbart återuppleva de känslor vi hade då. Detta gör musik till en kraftfull trigger för nostalgi och emotionell återkoppling.

UPPGIFT 3 (15min)

Här hittar ni några ljudklipp. Lyssna på dem tillsammans och låt er beröras. Lyssna gärna åtminstone 1,5 minuter av varje låt. Är ni många kan ni antingen lyssna alla tillsammans eller använda hörlurar. Vilka minnen väcker musiken hos er? Huruvida bilder dyker upp i er fantasi? Vilka känslor tycker ni låtarna förmedlar? Diskutera och analysera tillsammans. Kom ihåg att vi alla är olika och att det inte finns ett rätt eller fel svar.

KLICKA HÄR!

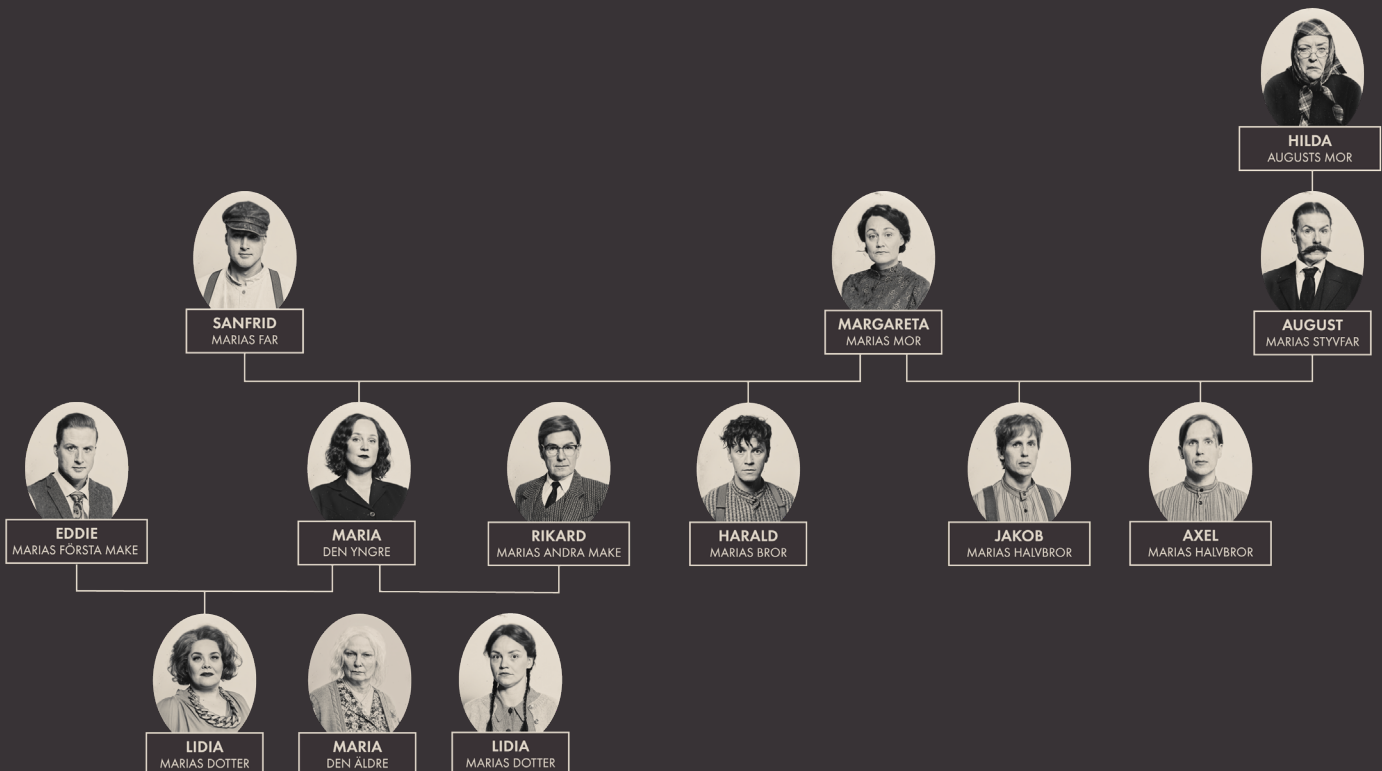
EN NY NORDISK MUSIKAL

Vänd om min längtan är en ny nordisk musikal som kombinerar det österbottniskt jordnära med känslan från de stora musikalscenerna. Musikalen är en kärleksfull hyllning till alla som reste och de som inte vågade resa, till bröderna och mammorna, till papporna som dog för tidigt. Till alla dem som önskat att de kunnat vända om sin längtan.

Musikalen är ett personligt emigrantöde som utforskar teman som kärlek, längtan, sorg och alla val vi gör. Musikalen baserar sig på boken med samma namn av Ann-Luise Bertell. Berättelsen tillsammans med musiken, skriven av Thomas Enroth, och sångtexterna, av Åsa Jinder, skapar en vacker och berörande resa. Musikarrangemangen görs av den internationellt anlitade dirigenten Nils-Petter Ankarblom.

VÄRLDSPREMIÄR 16 september på WASA TEATER

SLÄKTTRÄD | VÄND OM MIN LÄNGTAN

SYNOPSIS

I musikalen Vänd om min längtan får vi följa Marias liv från barndom till ålderdom. Berättelsen börjar då Maria är gammal. Hon är dement och bor på ett äldreboende. En dag får hon besök av en kvinna, Lidia Paulson, som säger att hon är Marias dotter.

I hela sitt liv har Lidia längtat efter sin mor, längtat efter att få svar på varför hon blev lämnad och ifall sången som alltid funnits inuti henne en gång varit hennes mors. Men Maria har inga svar, hennes minnen är en dimma, en åker och ett öppet sår. Tillsammans får vi följa med i en berättelse genom tid och rum, genom minnen och längtan.

Genom hela föreställningen följer vi två tidslinjer och två olika världar, den riktiga världen som sker nu och Marias inre värld där hennes minnen spelas upp.

I första akten utspelar sig Marias barndom i Finland. Det är fattigt och hårt. Trots det finns en varm familj med far och mor samt en storebror. Marias föräldrar är bönder och lever nära djur och natur. Marias mamma, Margareta, har en sällsam gåva. Hon kan vända hästars längtan. Även hästar kan ha hemlängtan då de flyttar till en ny gård och för att lugna dem och vänja dem vid sitt nya hem kallade man på Margareta.

Livet har sin stilla lunk tills tryggheten en dags rycks ifrån dem. Sanfrid, Marias pappa, råkar ut för en olycka och förlorar sina händer i en dragkamp med hästen. Skadorna är så svåra att Sanfrid dör. För Margareta finns få andra möjligheter än att gifta om sig. Det blir en ny verklighet för Maria och Harald då de flyttar in hos sin styvfar August och hans illavarslande mor Hilda.

Det nya hemmet är kallt och krävande, speciellt för Harald, Marias bror. En längtan om ett bättre liv någon annanstans börjar gro. Harald beslutar sig för att emigrera till Kanada, tjäna pengar och skicka hem en biljett åt Maria, så att också hon kan ta sig bort från potatisvattnet, saltfischen och den våldsamma styvfadern. Maria rivs mellan längtan till Harald och kärlek till sin nya lillebror, men beslutar sig för att resa.

I andra akten följer vi Marias resa till andra sidan Atlanten. I Kanada får hon nya vänner och återförenas med Harald, vars liv inte blivit lyckligare i det nya landet. I Kanada är arbetet tungt, men friheten en gnutta större åtminstone för Maria. En kväll träffar hon Eddie, en ålänning som emigrerat precis som hon. Eddie har en magnetisk dragningskraft och Marias längtan skenar iväg som en vild häst.

De gifter sig snabbt och får en dotter Lidia. Men inom kort ger passionen vika för svartsjukan och Eddies misstänksamma och våldsamma sida tar över. För att överleva flyttar Maria och Lidia bort från Eddie. Maria träffar en ny man, Rikard från Vörå, som erbjuder henne trygghet och en längtan till Finland. Men för att få ut skilsmässa hotar Eddie att ta vårdnaden om Lidia. Eddie har lagen på sin sida och Maria tvingas lämna sin dotter i Kanada och resa hem tillsammans med Rikard.

Slutligen finns bara minnen kvar av ett liv där längtan vridit och krånglat sig fram och de två världarna vävs samman. Den ålderstigna Maria finner ro i sin längtan till Lidia och Lidia förstår att längtan varit ömsesidig.

EN MUSIKAL BLIR TILL

Vänd om min längtan är en musical som innehåller alla de traditionella ingredienserna för en medryckande och berörande musical. Här får du bekanta dig närmare med alla som jobbat med att skapa musicalen Vänd om min längtan steg för steg från idé till färdig föreställning.

UPPHOVSPERSONERNA

Upphovspersonerna skapar grunden för musicalen. De ser till så att det finns en berättelse, ett manus, musik, sångtexter och ett musikaliskt arrangemang.

ANN-LUISE BERTELL

Pjäsförfattare

THOMAS ENROTH

Kompositör

ÅSA JINDER

Textförfattare

NILS-PETTER ANKARBLOM

Musikaliska arrangemang
& kompletterande musik

DET KONSTNÄRLIGA TEAMET

Det konstnärliga teamet ansvarar för att skapa och förverkliga den konstnärliga visionen för föreställningen. Tillsammans skapar de det formspråk, utseende och känsla de vill ha för föreställningen.

ERIK-ANDRÉ HVIDSTEN

Regissör

KAROLIINA LAHDENPERÄ

Koreografi

KAROLIINA KOISO-KANTILA

Kostymdesign

ANDERS KARLS

Scenografi

STEFAN BACKAS

Ljuddesign

KRISTOFFER SVENN

Ljusdesign

FIA DERGHOKASIAN

Mask- & Perukdesign

SKÅDESPELARNA

I en musikal är det viktigt att skådespelarna kan sjunga och dansa. I vänd om min längtan medverkar flera av Wasa Teaters fasta skådespelare och några gästande skådespelare. I Vänd om min längtan spelar de flesta skådespelarna fler än en roll.

SARAH NEDERGÅRD

I rollen: Maria den yngre

LILLI SUKULA-LINDBLOM

I rollen: Maria den äldre

ISA LINDGREN-BACKMAN

I rollen: Lidia den äldre

JON HENRIKSEN

I rollen: Sanfrid & Eddie

MARIA UDD

I rollen: Margareta & Ellen

THOMAS LUNDIN

I rollen: August,
Sherbini, Rikard

FILIP OHLS

I rollen: Jakob/Axel
Mr Holmberg

MARKUS LYTT

I rollen: Harald

CAROLA SARÈN

I rollen: Sköterskan, Hilda &
Mrs Wilkinson

ESTER RUDNÄS

I rollen: Unga Lidia,
Bybo & Barnmorska

ORKESTERN

Musiken är viktig i en musical och allra bästa blir det med en live orkester. Fördelarna med en live orkester är många i jämförelse med inbandad musik. T.ex. har orkestern möjlighet att anpassa sig till skådespelarna om en scen går långsammare eller snabbare

[Behind the scenes video](#)

En musical blir till! Kika in behind the scenes

RALF NYQVIST

Kapellmästare & Musiker: Piano

ROGER BÄCK

Musiker: Bas

EERO PAALANEN

Musiker: Bas

JOHANNA TOPPINEN

Musiker: Cello

EMMA STRÖMBÄCK-MÅRD

Musiker: Cello

RICHARD MITTS

Musiker: Dragspel, Keyboard

PETER ENROTH

Musiker: Gitar, Mandolin

PATRIK LAX

Musiker: Slagverk

TERO HYVÄLUOMA

Musiker: Violin

SANNA MIKKOLA-BLOMBERG

Musiker: Violin

ÄNNU MERA MUSIKAL

WORKSHOPPAR MED MUSIKTEATER I ÖSTERBOTTEN

Vill ni lära er mera om musikaler, deras historia och uppbyggnad via en föreläsning? Eller kanske testa på att skapa ett ensemblenummer tillsammans med sång, musik och dans. Kanske vill ni öva er på att tolka en solosång som en professionell musikalartist? Då ska ni boka in Musikteater i Österbotten för en medryckande workshop.

PAKET 1

Deltagaraktiv föreläsning om musikaler med Isa Lindgren-Backman
Pris: Föreläsning, 100€ + resor
Längd max 2h

PAKET 2

Workshop / master class
En ledare 400€/ dag + pianistarvode om MTÖ ordnar pianist + resor
Längd max 6h. Max. aktiva (sjungade) deltagare 10 pers./dag.

Workshops/föreläsningar kan även skräddarsys enligt era behov.

KONTAKA OSS PÅ:

musikteateriosterbotten@gmail.com
för mer info. Workshoparna anpassas automatiskt enligt deltagarnas ålder och erfarenhet.

Musikteater i Österbotten är en fri teater som skapar och framför musikteater och musikal på svenska i Finland. Föreningen erbjuder också utbildning och workshops för skolor och organisationer. (www.musikteater.fi)

TEATERSAMTAL VÄND OM MIN LÄNGTAN

Ett teatersamtal är ett tillfälle då publiken har möjligheten att diskutera kring både stort och smått gällande en föreställning.

Ifall ni är intresserade att diskutera pjäsen, veta mera om hur den skapades eller är nyfiken på hur det går till då man repeterar in en föreställning kan vi erbjuda diskussionstillfällen i anslutning till teaterbesöket.

Ta kontakt med teaterns teaterpedagog anna.moberg@wasateater.fi för frågor och bokningar.

WASA TEATER
LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS